

Mosolyga a' lányka, 's egy könyvet veve elő: „ebből tanultam én, mondá, magyarul olvasni.“ — Én kezembe vevém a' könyvet, 's Fáynak első meséji voltak. —

„Hát ezek mi félék? kérdém, egy külön rakott nyalábra mutatván?

„Hisz tán fogja ismerni, felele ő, Róthkrepf regélőjét?“

„Bizonyosan!“ felelék. — „Ezeket az esztendő végével köttetem-be szépen.“

„Tehát még magyar folyóirat is méltóztatik tartani? Boldog írók, mondám tovább, ajkimhozszoritván kezét, ha illy kezek közt forognak munkáitok!“

Most még olasz 's francia könyveit akará előszedni: de nénje bekiáltott: — „Mimi, táncz következik!“

Boszankodám magamban a' hivatlanra; de mennünk kelle a' tánczterembe. Keringőt tánczolának, 's én a' deli Mimivel nehányat keringelék. „Illő ugy-e, szóla Mimi a' pihenés közben, hogy magyart is tánczoljunk, ne csak németet.“ — Én zavarba jövék: a' lányka észrevevé. „Kegyed pirul? fél tán, hogy nem tudok magyart tánczolni? ha! ha! ha! csak ugy biz én, mint németet.“ — Én még jobban zavarodék. Drága comtesse, mondám, a' magyar tánczhoz sarkantyú illik, 's én nem ugy jelentem-meg.“

„Én pedig nagyon szeretnék Magyarra tánczolni egyszer magyart, vagy ha velem nem akar, tehát magányosan tessék.“

Én égtem mérgemben: mert őszintén legyen megsugva, ugrándozni, bokáimat öszveütögetni, tapsolni, kurjongatni én is tudnék, de nem magyart tánczolni. Egyszerre „bravo! bravo!“ hangok érek füleimet 's mindnyájan reám nézének. Mimi már elrendelte az egészet, most még a' muzsikusokat tanitgatá. Magyart kezdének játszani német szeltemben: én pirultam. A' gróf vig képpel sieté felém: „tessék, kérem, Mimi leányommal egy magyart, vagy akár sólót.“ — Én majd elsüllyedék szégyenben: sólót? képzelem magamban, Isten bocsásd-meg vétkeimet, még sólót? — De látám, nincs más hátra, Mimihez menék, meghajtam magam, megcsókolám kezét, 's bevezeté a' körbe.

Engedjék-meg uraim 's asszonyaim, mondám reszkedő hanggal, a' magyar tánczhoz sarkantyú illik, 's én a' nélkül vagyok: méltóztassanak hát engedelemmel lenni a' táncz hiányai iránt." — Bravót kiálta tapsolva néhány piros ajk. — Elkezdők tehát Mimivel a' lassú magyart „több lélekkel" kiálta Mimi a' muzsikusokhoz. De minő szép fordulatot vön egyszerre ügyem! valóban könnyörülni látszék rajtam a' Magyarok nemtője: egyszerre négy hegedűsnek szakadt-el a' hurja, és így rendetlenségbe jöve a' muzsikai kar. Mimi boszankodék, 's engedelmet kére az egész társaságtól, „mert lehetetlen, mondá a' kis angyal, illy muzsikára magyart tánczolni. Én szóval fájlaltam, hogy nem mulattathatám ezen érdemes társaságot nemzeti tánczommal: noha Napoleon nem örült jobban magában Elba szigetről Parisba jöttékor, mint én most, hogy olly szépen kerültem-el a' magyar tánczban ügyetlenségem kitüntetését. Mimi tőlem is engedelmet kére, 's én örömet bocsáték-meg neki.

Oszlani kezdének a' vendégek 's én is bucsúzni menék. A' gróf 's grófné házokat szívesen ajánlották utóbbra is. Mimi örömmel adá tudtomra, hogy két hét múlva ismét társaság lesz nálók: „Akkor, ugy mond pajkosan, sarkantyúval jelenjen-meg előttem, tudja már minek!" — Én mély hálával fogadám a' meghívást, 's elmenék. —

Haza tértemkor törtem az eszemet, miképen segíthessek magyar tánczbani ügyetlenségemen? — Egyszerre felvidülék, 's feltevém magamban, hogy két hét lefolyta alatt gyakorolni fogom magamat a' magyar tánczban — zárt szobámban. — Álmos valék, 's Mimi bájos képe lebegyén előttem, ezen goadolattal merültem az álom karjaiba: ó be szép napom vala ma Bécsben! — Magyar lánykák! hazám szépei! értetek-e engem jól? — Bécsi comtesse! — magyar beszéd! — magyar könyvek! — magyar táncz! — értetek-e jól? — De tán nem fogtok hinni emberséges szavaimnak, 's azt fogjátok mondani: „ez költő!" Igazat rajzoltam szép angyalkák! jöjjetek csak a' legközelebbi pesti redouteba, 's egyet se tánczoljatok velem, ha az egész dolgot hitese személyekkel be nem bizonyítom! —

N É P I S M E R T E T É S.

A' nádudvari sváb lakodalom. *)

(Levél-töredék)

Gy . . . m! — — — „Multságim kevesek; nincs az egész helyben, kivel egy kellemes órát lehetne eltöltenem szigorú foglalatosságim megszűntében. A' lakodalmak is elmulának már, mellyekbe unalomból idő-csalatás végett, — mindenikbe meghiva levén — el elrándulék. Némelly érdekes különösségek vonták ezekben magokra figyelme-
met, mellyeket egyebütt látni szerencsém nem vala; 's ime, feltevéen, hogy téged is érdekelni fognak, közlöm veled, egy idevaló sváb lakodalom vázlatát.

Az öszvekelést megelőző napon két vőfény küldetik-ki vendégek meghívására egyszerű de csinos virágokkal fel-piperézve. Ezek a' meghivandónál beköszöntvén, előszer is megnevezik küldőjüket, 's magokat ezek követjeiknek vallják; annak utána elő számlálják a' jövő napi foglalatosságokat, hogy t. i. hány órakor menendenek az esküvő-re, onnét mikor haza, és mint fogják megkisérteni a' konyhát és pinczét, mivel bir — 's vigan élni ezeknek adományival. Az egész meghívás durván öszve koholt versből áll, — értetik, hogy anya-nyelvöken. — Végre elmondva a' mondókát, kinyilatkoztatják, hogy a' vendégek száma szaporítása végett alázatos meghívásukat teszik. Alig mennek-el a' vőfények, már megjelen egy sereg leány által kísérve a' menyasszony edényt kérni, hogy mindenki önön tányérából ehesse a' fel adott ételeket.

A' rokonok és szomszéd hivatalosok már az nap estvéjén jelennek-meg a' nászháznál, hol előre kimulatván magokat vigan ülnek a' terített asztal mellé, 's néha ezen előzményi lakomájok reggelig tart.

Más nap a' kijelelt órában a' menyasszonyi háznál gyülekezik öszve a' násznép, honnét szép rendben, előre a' férjfiak, utánok a' nők, vig hanga kíséretével templomba költöznek. Megtörténvén az esküvészi innepiség, szintazonként mint jöttek, haza vonulnak, hol már az ebéd váraozik rájuk.

*) Nádudvar Pest vgye alsó részében fekvő, hajdanta már híres helység; itt találkozott öszve Mátyás király Zápolya Imrével és Varju Pállal, mint megjegyzi Wagner (Dipl. Sáros. 389. lap). A' mostani sváb lakosokat Csáky kalocsai érsek szállította, elküldvén a' Raczokat 1724-ben.

Hosszas lennék, ha az étkeket sorba leírnám; csak azon egyet legyen elég említenem, hogy minden lakodalmi ebédnél kétféle levesnek kell okvetetlen megjelenni; az első, mindjárt az ebéd kezdetén, marha hús leves kenyér szeletekkel: a' másik mintegy hatodik tál, tyúk hús leves ris-kásával, 's ez többnyire jóságára nézve felül mulja az első. Ezt követi téjbe főtt kása száraz szilva mártalékkal. Ekkor megjelen a' két vőfény; az egyik palaczk borral kezében, a' másik pedig villára szurt fatányérral, mellyen egy pohár vagyon. Megtöltetik a' pohár, és a' vendégek rendre kénytelenítettnek belőle tust inni. Minden ivó tartozik a' megivott pohár bort jól megfizetni tehetsége szerint, és ezen pénz a' menyasszonynak jut nyoszolára. Ez után megjelen a' szakácsné kásája áráért, őt pedig követi a' mosogató asszony egy fényesre kisikált vaskalánnal fáradsága díjját kunyorálva. Még itt sincs vége a' fizetésnek, mert a' barna képű egyiptusi ivadék is várja czinogása jutalmát, és addig fujja rekedt kürt hangú rozsdás trombitáját, míg könnyörtetességből czimbalma megtelvén hangját nem vesztí. Ezzel vége az ebédnek; felkel a' menyasszony a' koledálás után ismét mellé ült vőfényekkel, kik jól megtánczoltatván az innep királynéját által adják az éhen sopánkodó szegény vőlegénynek, hogy egy rövidet tánczolhasson vele, és azután üljön-le enni, mert az egész ebéd alatt szolgálnia kellett. Kielégítettván a' gyomrok kívánsága, a' lábak ohajtása teljesítéséhez fognak, 's mint mindenütt közönséges, táncz tánczot ér; de itt még annál inkább, mert még a' szün-pillanatok se szabadok. Mihelyt elhallgat a' hegedű-szó, mellette terem a' legénység, 's tust huzat; ez egy különös viczkándozó nóta, mellynek hallatára kinek lába vagyon ugrál ugyan azon egy helyben, hol megállapodott. Első látásomnál azt véltem, hogy juhogva káposztát tapodnak. Midőn jól kifáradnak, a' parancsoló felemeli poharát, kiki követi, és jót húz belőle. Ez így megy vacsoráig! —

Nem győztem eleget bámulni, midőn többnyire magyarost hallék parancsoltatni; de nevetnem kellett, míg szemem hozzá nem szokott a' furcsa tánczhoz; valóban ha Farkas a' derék magyar táncz-művész ezt látná, uj magyar táncz szerzésére vetné eszt! —

A' vacsora tíz óra tájban kezdődik; szinte azon renddel és móddal, mint az ebéd; megjelen a' két leves, kása,

tuspohár, szakácsné, és a' mosogatónak vas kanala; de e' közbe zaj támad a' menyasszony körül. Három, négy jó énekes menyecske tódul mellé, 's ócsárlani kezdi guny-dalival a' szemérmes ifiú asszonykát, leginkább hogy sánta, mind addig, míg fel nem áll; midőn hangos kaczaj jelenti, hogy egyik lábáról a' czipő elveszett. Ezt elő mutatja a' gunyoló csoport, és vissza váltását sürgeti; alkusznak a' roszul őrző vőfények, és hogy az elidegenített jószág törvényes urnéjának lábára vissza kerülhessen, kéregetés határoztatik, melly így megy végbe:

Édes fojtott bort kell a' vőlegénynek elő állítani; az asszonyok poharat tesznek a' czipő sarkába, 's megtöltik a' vőlegénytől nyert maszlaggal, miből inni kell mindenkinek, de egyszersmind tartoznak néhány garassal a' czipő megváltására adakozni; ennek utána, ha a' kivetett pénzösszeség kikerült, a' gunyoló csoport nagy lelküleg adja által czipőjét pénzestől együtt a' menyasszonynak. Ekkor megjelen a' férjhez mentnek keresztanyja, vagy ha ez már nem élne, ennek helyettese egy jól meg tömött vánkussal, mellyet reménylendő magzatja számára által nyujt neki sok szép ivadékot kívánva.

Az így végződő vacsorát táncz követi, mellyből egyszer csak el vész a' menyasszony; sürgettetnek a' vőfények, hogy állítsák elő, 's ime már pártát letéve főköetőben terem ott. Ismét csufolódás sorsa a' szegény boldognak, ujjal mutatva rá megvetéssel kérdezősködnek a' csintalanabbak, valljon ez-e a' még imént volt leány? Három a' táncz! parancsoltatik; legelőbb keresztanyja, vagy ennek személyét viselő tánczol a' főköető fiatal asszonykával három rövidet, és azután, ki csak kezére keritheti mind addig, míg jól ki nem fárasztatik. Ekkor, ha elragadhatja, a' vőlegény kapja elő, tánczol vele, és tánczolva viszi-el nyoszolájába a' vigadók közül. Hogy, a' ki illykor vele tánczol ajándékot tartozik adni, magától értetődik: valamint részemről az is, hogy egynek se maradtam adósa, kedvelvén a' tánczot, forgatással.“

Szép Ferencz.

J E L E S M O N D Á S.

Á r t a t l a n s á g.

Ártatlanságnak kora kedves vagy te! — virágos

Fához az áldásnak völgyében vagy te hasonló;

Azt sűrűen koszorúzva fedik teli gyenge növények;

Diszes az, és látása remény a' völgyek urának,
A' jövevénynek öröm; de korán megrázza magát a'
Szél zivatarjaiban 's a' vész elhordja virágit.

V ö r ö s m a r t y. Délsziget I. én. 280. I.

Magyar egyenesség. Az igazi barátság szent kötelessége hízkeléssel soha nem él; a' meg nem romlott Magyar pedig az egyenes bátor szót becsülni tudja, 's nem az elfajult 's elromlott hazafiakat veszi például, hanem azokat, kik nem kevesebbé hű jobbágyai királyjoknak, mint honjok valódi polgárai.

Gr. Széchenyi István, Hitel.

Időnk hibája, hogy inkább az emberek jusairól mint kötelességeiről beszél. Egy szigorú Ciceróra 's a' kötelességekről szóló szigorú könyvére nagy szükségünk volna; mert jusait kiki ön magának elmondja ugyan, de kötelességeire más által kíván emlékeztetni.

L ü d e m a n n W.

S z i v - k a l a u z. A' szívhez vezető utat csak a' szív találja.

K o t z e b u e u t á n S. S a r o l t a.

K Ö L T É S Z E T.

A' T é l.

A' zordon tél fagylatatja,
Kemény szele fuvallatja
Kis Cserém ékességét
Elrontván már holttá tette,
Az érzést tőle elvette,
Nem látni élvénységét.
Árnyékos fáim alatta,
A' hol Elizám fogadta,
Hogy engemet el nem hágy,
Ott most már a' száraz levél
Zörög, de minthogy nem is él,
Lelkem oda már nem vágy.
Hol vannak a' kedves napok
Mellyeket a' virág-lapok
Illati fűszereztek?
Hol van? mint éltem kebele,
A' melly érzéssel volt tele,
Azok mind elenyésztek.
Hol a' szép tavaszi estve,
Mellyet sok érzéssel festve
Közlött volt a' természet.
A' virágok illatai
Bájos szent balzsamai
Ez is mind elenyészett!

A' zengő kar-muzsikások
Elnémulván már mind búсок
A' búvó helyt keresik.
E' csikorgó fagyás elől
Az odvakban ottan belől
Az ég enyhültét lesik.
Az a' hely, hol nyájaskodott
Elizám, 's mindent fogadott
Kinyíltával szívének,
Ottan, hol hiv kezét kértem
Éltem nékie ígertem
'S vallám magam hívének,
Már azon hely is a' télnek
A' kegyetlen fuvó szélnek
Áldozatjává leve.
Nincs, nem látszik azon fának
Semmi zöldje az ágának
Hol fel volt metszve neve.
Ah de hogy is érzek vissza
Érzem, hogy csak a' bút issza
Lelkem e' komor telén,
Talán tavasszal kikelve
Napjaim inkább kedvelve
Töltöm majd a' kis Cserén.
S z a b o l c s b ó l.

K Ü L Ö N F É L E.

Lajos Fülöp franczia király. A' Journal de Paris azt mondja November 1-jéről: „A' mai napot, a' királynak napját, azon vonások egyike diszesíté, mellyeknek emléke maradandó szokott lenni. Vernet, Napoleonnak hiv szolgája hajdan 's most postakurir, azon pillanatban érkezék a' király kocsija elejébe, midőn a' lovások indulóban valának; a' király hívá Vernetet, 's ez,

hogy a' fejedelmet jobban megértse, a' király felé hajlik, ekkor Vernet alatt a' nyereg lecsuszik 's a' szerencsétlen a' kerék alá jut. Könnyen meg lehet fogni, milly benyomást tehetett e' rémitő eset a' fejedelmi familiára. A' király, királyné, 's herczegkisasszonyok kiáltozására a' lovaszok megállnak; a' király 's az orleani herczeg kiszállnak a' kocsiból, 's a' szerencsétlen Vernet-t néhány kíséző tisztekkal felemelik és egy fa alá viszik. Mig itten a' koronaörökös őt vetközteti, addig a' király kikérdezi, megvizsgálja, 's bizonyossá lesz, hogy a' szerencsétlennek tagjai épen maradtak. „Eret kell rajta vágni — kiálta most a' király — ki tudja ezt? — Senki? — Jól van! én ifúságomban próbáltam egyszer; *) talán még tudom. Gyolcsot ide! minden pillanat drága!“ — Legott a' királyné 's a' herczegkisasszonyok oda veték neki zsebkendőjüket; a' király széttépi azokat, aláköttözi a' megsérültnek karját, 's kivonván sebmetszőjét (Lanzette) a' vena cephalicán kis vágást ejt, mellyből legott fekete sűrű vér omlik-ki, 's a' királynak kezeit ellepi. Midőn a' szerencsétlen kurir magához tér, szomorún, mint az, kinek már semmi reménye sincs: „Ah Sire! — monda — jól látom én, hogy többé nem ülhetek lóra.“ — A' király őt vigasztalja; végre, de csak akkor, minekutána a' szerencsétlent egy ügyes sebésznek gondjára hathatósan bizá, eltávozik.“ — Illy tettek méltók, hogy feljegyeztessenek, 's az emberszerető fejedelem tettének emlékezete azokban is kedves érzést fog gerjeszteni, kik lapjainkat ne talántán évek mulva is olvasandják.

Nagykor. Nem régiben Norfolkban St. Michael nevű helységben egy 106 esztendőss asszony; ugy hasonlóképpen Straffenban Mortimer ur életének 125-dik évében halt-meg. Ezen nevezetes ember a' Bunker's-Hill-i csatában hadakozott, hol elfogatott és Spithheadba vitetett fogságra; ott maradt ő a' fogolyhajó párkányán egészen addig, mig Amerika és Nagybritannia közt a' béke megkötöttet. Mortimer minden lelki tehetségeit fentartá egész az utolsó pillanatig.

Mulattató. Bizonyos igen alacson termetű ur P. falun 4 lovat parancsola magának. A' csak két lovat hozó kisbíró kérdezettvén az elmarádott más két ló végett felele: „minek? — az urat puttonyan is elviszem.
S z i c h e r.

*) Genlis asszonyság beszéli, hogy ő Lajos Fülöpöt, mint orleani herczegot, gyakran vezette az ispotályokba, hol a' herczeg az emberi szenvedéseket ismerni és enyhíteni tanulta.

Hasonszórejtvény.

Régi magyar város vagyok Veszprém róna vidékén,
Jeles egy nagy nemzetséget már régtől uralok én:
Más értelmem széles világ lakosai uralják,
Kik őt szent hitök fejének, kormányzójának vallják.

Előbbi rejtvény: Bő, cső 's a' t.

Szerkezi Róthkrepi Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.